

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 29. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās — Pamatlēmums 2002/584/TI — Eiropas apcietināšanas orderis un nodošanas procedūras starp dalībvalstīm — Fakultatīvas neizpildes pamati — 4. panta 6. punkts — Dalībvalsts apņemšanās izpildīt kriminālsodu saskaņā ar tās iekšējām tiesībām — Īstenošana — Atbilstīgas interpretācijas pienākums

Lieta C-579/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 30. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 6. novembrī, tiesvedībā par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kurš izsniegts attiecībā uz

Daniel Adam Popławski,

piedaloties

Openbaar Ministerie.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda piektās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši M. Bergere [*M. Berger*] (referente), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 28. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *D. A. Popławski* vārdā – *P. J. Verbeek*, *advocaat*,
- *Openbaar Ministerie* vārdā – *K. van der Schaft* un *J. Asbroek*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *B. Koopman*, kā arī *J. Langer*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *R. Troosters* un *S. Grünheid*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 15. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.) 4. panta 6. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera (turpmāk tekstā – “EAO”), ko Polijā izdevusi *Sąd Rejonowy w Poznaniu* (Poznaņas rajona tiesa, Polija) attiecībā uz *Daniel Adam Popławski*, īstenošanu Nīderlandē, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu.

Atbilstošie tiesību akti

Savienības tiesības

Pamatlēmums 2002/584

- 3 Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 6. un 11. apsvērumi ir izteikti šādi:

“(6) [EAO], kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.

[..]

(11) Attiecībās starp dalībvalstīm [EAO] ir jāaizstāj visi iepriekšējie dokumenti, kas attiecās uz izdošanu, tai skaitā noteikumi par izdošanu, kas iekļauti [1985. gada 14. jūnija] Šengenas līguma izpildes konvencijas [kas parakstīta 1990. gada 19. jūnijā Šengenā (Luksemburga) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām un kas stājusies spēkā 1995. gada 26. martā (OV 2000, L 239, 19. lpp.)] III sadaļā.”

- 4 Šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis izpilda ikvienu [EAO], pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.”

- 5 Minētā pamatlēmuma 4. pantā “[EAO] fakultatīvas neizpildīšanas pamats” ir noteikts:

“Izpildes tiesu iestāde var atteikt [EAO] izpildīšanu:

[..]

6) Ja [EAO] ir izsniegts brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa izpildei, ja pieprasītā persona paliek izpildes dalībvalstī, ir izpildes dalībvalsts pilsonis vai rezidents un šī valsts apņemas izpildīt spriedumu vai piespiedu līdzekli saskaņā ar tās tiesību aktiem.”

[..]”

Pamatlēmums 2008/909/TI

- 6 Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmuma 2008/909/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā (OV 2008, L 327, 27. lpp.), 28. pantā “Pārejas noteikums” ir noteikts:

“1. Lūgumus, kas saņemti pirms 2011. gada 5. decembra, joprojām reglamentē saskaņā ar spēkā esošajiem juridiskajiem instrumentiem par notiesāto personu nodošanu. Uz lūgumiem, kas saņemti pēc minētā datuma, attiecas noteikumi, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo pamatlēmumu.

2. Tomēr laikā, kad Padome pieņem šo pamatlēmumu, ikviena dalībvalsts var nākt klajā ar deklarāciju, ka gadījumos, kad galīgais spriedums ir pieņemts pirms tās norādīta datuma, tā – kā sprieduma un izpildes valsts – turpinās piemērot spēkā esošos juridiskos instrumentus par notiesāto personu nodošanu, ko piemēro pirms 2011. gada 5. decembra. Ja ir iesniegta šāda deklarācija, šādos gadījumos piemēro šos instrumentus attiecībā uz visām pārējām dalībvalstīm neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav iesniegušas tādu pašu deklarāciju. Attiecīgais datums nevar būt vēlāks par 2011. gada 5. decembri. Minēto deklarāciju publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. To var atsaukt jebkurā laikā.”

Nīderlandes tiesības

- 7 2004. gada 29. aprīļa *Overleveringswet* (Likums par personu nodošanu, *Stb.* 2004, Nr. 195), ar kuru Nīderlandes tiesībās ir transponēts Pamatlēmums 2002/584, redakcijā, kas piemērojama, līdz spēkā stājas Nīderlandes tiesību normas par Pamatlēmuma 2008/909 īstenošanu (turpmāk tekstā – “OLW”), 6. pantā bija paredzēts:

“1. Nīderlandes pilsoņa nodošanu var atļaut, ja šis pilsonis tiek pieprasīts, lai par viņu veiktu kriminālizmeklēšanu, un ja izpildes tiesu iestāde uzskata, ka ir nodrošināts, ka gadījumā, ja šim pilsonim sprieduma dalībvalstī par nodarījumiem, par kuriem var tikt atļauta nodošana, tiek piespriests nenosacīts brīvības atņemšanas sods, viņš varēs šo sodu izciest Nīderlandē.

2. Nīderlandes pilsoņa nodošana nav atļauta, ja šī nodošana tiek pieprasīta, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, kas viņam piespriests ar galīgu tiesas spriedumu.

3. Nododšanas atteikuma gadījumā, ja tas ir pamatots tikai ar 6. panta 2. punkta noteikumiem [..], Prokuratūra paziņo tiesu iestādei, kas pasludināja spriedumu, ka ir gatava izpildīt spriedumu saskaņā ar procedūru, kas paredzēta [1983. gada 21. martā Strasbūrā parakstītās] Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai 11. pantā vai citā piemērojamā nolīgumā.

4. Prokuratūra nekavējoties paziņo ministram par [..] ikvienu nododšanas atteikumu, kas paziņots ar 3. punktā minēto paziņojumu, saskaņā ar kuru Nīderlande ir gatava uzņemties ārvalstu sprieduma izpildi.

5. Šā panta 1.–4. punkts ir piemērojami arī ārvalstniekam, kam ir beztermiņa uzturēšanās atļauja, ciktāl Nīderlandē pret viņu var tikt veikta kriminālvajāšana par noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir EAO pamatā, un ciktāl attiecībā uz viņu var paredzēt, ka viņš nezaudēs uzturēšanās tiesības Nīderlandē soda vai līdzekļa dēļ, kas tam tiks piemērots pēc nodošanas.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 8 Ar 2007. gada 5. februāra spriedumu, kas galīgi stājies spēkā 2007. gada 13. jūlijā, *Sąd Rejonowy w Poznaniu* (Poznaņas rajona tiesa) piesprieda Polijas pilsonim *D. A. Popławski* nosacītu brīvības atņemšanas sodu uz vienu gadu. 2010. gada 15. aprīlī šī tiesa izdeva rīkojumu par soda izpildi.
- 9 2013. gada 7. oktobrī minētā tiesa izdeva EAO attiecībā uz *D. A. Popławski*, lai izpildītu šo sodu.
- 10 Pamata tiesvedībā par EAO izpildi *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) jautā, vai ir jāpiemēro *OLW* 6. panta 2. un 5. punkts, kuros ir paredzēts, ka EAO nav izpildāms it īpaši attiecībā uz personām ar dzīvesvietu Nīderlandē, kā tas ir *D. A. Popławski* gadījumā.
- 11 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar *OLW* 6. panta 3. punktu Nīderlande, atsakot EAO izpildi, paziņo, ka ir “gatava” uzņemties soda izpildi uz konvencijas, kas ir saistoša šai valstij un sprieduma dalībvalstij, pamata. Tā precizē, ka tāda uzņemšanās pamatlietā ir atkarīga no pieteikuma, ko šajā ziņā iesniegusi Polija. Ja attiecīgā persona būtu bijusi Polijas pilsoņe, Polijas tiesību akti būtu bijuši pretrunā šādam pieteikumam.
- 12 Iesniedzējtiesa uzsver, ka šādā situācijā atteikšanās personu nodot novestu pie EAO minētās personas nesodāmības. Faktiski pēc sprieduma par atteikšanos personu nodot pasludināšanas uzņemšanās izpildīt sodu varētu izrādīties neiespējama, it īpaši tādēļ, ka šai sakarā nav pieteikuma, ko sagatavojusi sprieduma dalībvalsts, un šādi neiespējamībai nebūtu nekādas nozīmes sprieduma par atteikšanos nodot meklēto personu kontekstā.
- 13 Tādējādi, šajos apstākļos apšaubot *OLW* 6. panta 2.–4. punkta saderību ar Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, kurā ir atļauts atteikt nodošanu tikai tad, ja izpildes dalībvalsts “apņemas” izpildīt sodu atbilstīgi savām iekšējām tiesībām, *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai izpildes dalībvalsts drīkst transponēt Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu savā iekšējo tiesību sistēmā tādējādi, ka:

- tās izpildes tiesu iestādei ir neapšaubāms pienākums atteikt nodot sprieduma izpildei šīs dalībvalsts pilsoni vai personu, kurai tur ir dzīvesvieta,
- šis atteikums *ipso iure* pamato minētās dalībvalsts gatavību uzņemties šim pilsonim vai šim iedzīvotājam piespriedtā brīvības atņemšanas soda izpildi,
- bet lēmums par soda izpildes uzņemšanos tiek pieņemts tikai pēc atteikuma nodot personu sprieduma izpildei, un pozitīvs lēmums ir atkarīgs no 1) pamatojuma spēkā esošā konvencijā starp sprieduma dalībvalsti un izpildes dalībvalsti, 2) nosacījumiem, kas noteikti šajā konvencijā, un 3) sprieduma dalībvalsts līdzdalības, piemēram, attiecīga lūguma iesniegšanas,

kā rezultātā rodas risks, ka izpildes dalībvalsts pēc atteikuma nodot personu sprieduma izpildei nevar uzņemties soda izpildi, turklāt šis risks neietekmē pienākumu atteikt nodošanu sprieduma izpildei?

2) Ja uz pirmo jautājumu atbilde ir noliedzoša:

- a) vai valsts tiesa var tieši piemērot Pamatlēmuma 2002/584 normas, kaut arī saskaņā ar Protokola (Nr. 36) par pārejas noteikumiem [(OV 2012, C 326, 322. lpp.)] 9. pantu minētais pamatlēmums pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā paliek spēkā tikmēr, kamēr tas netiek atcelts, anulēts vai grozīts,
- b) ja tas tiek apstiprināts, vai Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts ir pietiekami precīzs un obligāts, lai to varētu piemērot valsts tiesa?

- 3) Ja uz pirmo jautājumu un uz otrā jautājuma b) daļu tiek sniegta noliedzoša atbilde, vai dalībvalsts, kuras valsts tiesību aktos, lai varētu uzņemties ārvalstī piespriesta brīvības atņemšanas soda izpildi, tiek prasīts pamatojums atbilstīgā konvencijā šajā jomā, drīkst transponēt savā tiesību sistēmā šī pamatlēmuma 4. panta 6. punktu, interpretējot šo tiesību normu tādējādi, ka tajā ir sniegts konvencijā prasītais juridiskais pamatojums, lai novērstu nesodāmības risku, kas saistīts ar minēto prasību pēc konvencijā esošā juridiskā pamatojuma, kā tas ir paredzēts valsts tiesībās?
- 4) Ja uz pirmo jautājumu un uz otrā jautājuma b) daļu tiek sniegta noliedzoša atbilde, vai minētā pamatlēmuma 4. panta 6. punktu dalībvalsts drīkst transponēt savā tiesību sistēmā tādējādi, ka, lai varētu atteikt izdot sprieduma izpildei personu ar dzīvesvietu izpildes dalībvalstī un citas dalībvalsts pilsonību, tā paredz nosacījumu, ka izpildes dalībvalsts tiesas jurisdikcijā ietilpst EAO minētie noziedzīgie nodarījumi un ka šajā dalībvalstī nav reālu šķēršļu tās iedzīvotāja kriminālvajāšanai par šiem noziedzīgajiem nodarījumiem – tādu kā, piemēram, nav sprieduma dalībvalsts atteikuma nodot krimināllietas materiālus izpildes dalībvalstij –, bet šādu nosacījumu tā neparedz atteikumam izdot sprieduma izpildei izpildes dalībvalsts pilsoni?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 14 Prejudiciālie jautājumi attiecas uz tādu valsts tiesību aktu atbilstību Pamatlēmumam 2002/584, kuri vairs nav spēkā, jo tie ir atcelti un aizstāti ar valsts pasākumiem, ar ko tiek ieviests Pamatlēmums 2008/909.
- 15 Iesniedzējtiesa uzskata, ka minēto valsts tiesisko regulējumu, it īpaši ievērojot, ka Nīderlandes Karaliste, pamatojoties uz Pamatlēmuma 2008/909 28. pantu, ir sagatavojusi deklarāciju, būtībā norādot, ka tā attiecībā uz spriedumiem, kas kļuvuši galīgi pirms 2011. gada 5. decembra, – kāds ir arī spriedums par *D. A. Popławski* – turpinās piemērot tos juridiskos instrumentus par notiesāto personu nodošanu, kas bija piemērojami pirms šī datuma, var turpināt piemērot pamatlietā. Tomēr Eiropas Komisija apstrīd šīs deklarācijas, kā arī analogiskas deklarācijas, ko sagatavojusi Polija, spēkā esamību un uzskata, ka pamatlietā aplūkoto situāciju – atšķirībā no tā, ko uzskata iesniedzējtiesa, – regulē valsts tiesību normas, ar ko tiek ieviests Pamatlēmums 2008/909.
- 16 Šai sakarā Tiesa jau ir nospriedusi, ka tai principā ir jāvērtē tikai tie novērtēšanas elementi, kurus iesniedzējtiesa ir izlēmusi tai iesniegt savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šādi, ciktāl tas skar attiecīgu valsts tiesību normu piemērošanu, Tiesai ir jāņem vērā situācija, kuru attiecīgās valsts tiesa uzskata par iedibinātu (skat. spriedumu, 2016. gada 8. jūnijs, *Hünnebeck*, C-479/14, EU:C:2016:412, 36. punkts un tajā minētā judikatūra). Tāpat no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa ir uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums (skat. spriedumu, 2016. gada 8. decembris, *Eurosaneamientos* u.c., C-532/15 un C-538/15, EU:C:2016:932, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 17 Šajos apstākļos uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, pamatojoties uz tās noteiktajiem tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvariem.

Par pirmo jautājumu

- 18 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar ko tiek ieviesta šī tiesību norma, ar kuru gadījumā, kad ārvalsts pilsoni, kuram šis dalībvalsts teritorijā ir beztermiņa uzturēšanas atļauja, prasa nodot cita dalībvalsts brīvības atņemšanas soda izpildei, kas šim pilsonim ir

piespriests ar galīgi spēcā stājušos spriedumu, pirmkārt, šāda nodošana netiek pieļauta un, otrkārt, kurā pirmās minētās dalībvalsts tiesu iestādēm ir tikai paredzēts pienākums darīt zināmu otrās minētās dalībvalsts tiesu iestādēm, ka tās uzņemas izpildīt šo spriedumu, nodošanas atteikuma brīdī nenodrošinot faktisku izpildi, un turklāt, ja šāda uzņemšanās izrādītos neiespējama, šis atteikums nevar tikt apstrīdēts.

- 19 Šajā sakarā vispirms no Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 2. punkta izriet, ka tajā ir ietverts princips, saskaņā ar kuru dalībvalstis jebkuru EAO izpilda, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī paša pamatlēmuma noteikumiem. Ja vien nav īpašu izņēmuma apstākļu, izpildes tiesu iestādes – kā jau Tiesa to ir nospriedusi – šādu orderi var izpildīt tikai izsmeloši uzskaitītos, šajā pamatlēmumā paredzētajos neizpildes gadījumos, un EAO izpilde var tikt pakārtota tikai vienam no minētajā pamatlēmumā ierobežojoši paredzētajiem apstākļiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi un Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 80. un 82. punkts un tajos minētā judikatūra). Tādējādi, lai arī EAO izpilde ir princips, izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri.
- 20 Tālāk ir jāatgādina, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā ir minēts EAO fakultatīvas neizpildes pamats, saskaņā ar kuru izpildes tiesu iestāde “var” atteikt EAO izpildi, kas izdots brīvības atņemšanas soda izpildei, ja pieprasītā persona dzīvo izpildes dalībvalstī – kā tas ir pamatlietā – un ja šī valsts “apņemas” izpildīt šo sodu saskaņā ar tās iekšējām tiesībām.
- 21 Kā to savu secinājumu 30. punktā ir uzsvēris ģenerālvokāts – no paša Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta formulējuma izriet, ka, ja dalībvalsts ir izvēlējusies šo tiesību normu transponēt iekšējās tiesībās, izpildes tiesu iestādei tomēr ir jābūt rīcības brīvībai attiecībā uz jautājumu, vai atteikties EAO izpildīt vai ne. Šai sakarā šai iestādei būtu jāņem vērā šajā tiesību normā noteiktais fakultatīvas neizpildes pamata mērķis, kas saskaņā ar iedibināto Tiesas judikatūru ir izpildes tiesu iestādei ļaut piešķirt īpašu nozīmi iespējai vairot pieprasītās personas sociālās reintegrācijas iespējas pēc pēdējai minētajai piespriestā soda izciešanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 5. septembris, *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 22 Kā to savu secinājumu 45. punktā ir norādījis ģenerālvokāts – no Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta formulējuma arī izriet, ka jebkurš atteikums izpildīt EAO paredz istu izpildes dalībvalsts iesaistīšanos brīvības atņemšanas soda, kas pasludināts attiecībā uz pieprasīto personu, izpildē, lai gan katrā ziņā tikai un vienīgi tas, ka šī valsts paziņo, ka ir “gatava” izpildīt šo sodu, nevar tikt uzskatīts par šāda atteikuma pamatojumu. No tā izriet, ka pirms ikviena atteikuma izpildīt EAO izpildes tiesu iestādei ir jāpārbauda iespēja faktiski izpildīt sodu atbilstīgi savām iekšējām tiesībām. Gadījumā, ja izpildes dalībvalstij nav iespējams uzņemties faktiski izpildīt sodu, izpildes tiesu iestādes ziņā ir izpildīt EAO un līdz ar to nodot pieprasīto personu sprieduma dalībvalstij.
- 23 Tādējādi dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar ko tiek ieviests Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts, kurā ir paredzēts, ka šo tiesu iestāžu pienākums katrā ziņā ir atteikties izpildīt EAO, ja pieprasītā persona dzīvo šajā dalībvalstī, ka šīm iestādēm nav nekādas rīcības brīvības un ka minētā dalībvalsts neuzņemas faktiski izpildīt šai pieprasītajai personai piespriesto brīvības atņemšanas sodu, tādējādi radot šīs personas nesodāmības risku, nevar tikt uzskatīts par atbilstīgu minētajam pamatlēmumam.
- 24 Uz pirmo jautājumu tādējādi ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar ko tiek ieviesta šī tiesību norma, ar kuru gadījumā, kad ārvalsts pilsoni, kuram šis dalībvalsts teritorijā ir beztermiņa uzturēšanas atļauja, prasa nodot cita dalībvalsts brīvības atņemšanas soda izpildei, kas šim pilsonim ir piespriests ar galīgi spēcā stājušos spriedumu, pirmkārt, šāda nodošana netiek pieļauta un, otrkārt, kurā pirmās minētās dalībvalsts tiesu iestādēm ir tikai paredzēts pienākums darīt zināmu otrās minētās dalībvalsts tiesu iestādēm, ka tās uzņemas izpildīt šo spriedumu, nodošanas atteikuma brīdī nenodrošinot faktisku izpildi, un ka turklāt, ja šāda uzņemšanās izrādītos neiespējama, šis atteikums nevar tikt apstrīdēts.

Par otro un trešo jautājumu

- 25 Ar otro un trešo prejudiciālo jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Pamatlēmuma 2002/584 noteikumiem var būt tieša iedarbība un vai noliedzošas atbildes gadījumā Nīderlandes tiesību normas var tikt interpretētas atbilstīgi Savienības tiesību normām tādējādi, ka, ja dalībvalsts apņemšanās izpildīt brīvības atņemšanas sodu ir pakārtota juridiskā pamatojuma esamībai starptautiskā konvencijā, šī pamatlēmuma 4. panta 6. punkts pats par sevi ir valsts tiesībās pieprasītais, konvencijā minētais pamatojums.
- 26 Šai sakarā ir jānorāda, ka Pamatlēmumam 2002/584 nav tiešas iedarbības. Faktiski šis pamatlēmums ir pieņemts, pamatojoties uz agrāko Eiropas Savienības trešo pīlāru, konkrētāk, piemērojot LES 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu (Lisabonas līguma iepriekšējā redakcijā). Šajā tiesību normā bija paredzēts, ka pamatlēmumiem nav tiešas iedarbības (skat. pēc analogijas spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 56. punkts).
- 27 Jāpiebilst, ka saskaņā ar Protokola (Nr. 36) par pārejas noteikumiem 9. pantu tiesību aktu, kurus Savienības iestādes un struktūras pieņēmušas, pamatojoties uz LES, pirms stājās spēkā Lisabonas līgums, tiesiskās sekas nemainās, ciktāl šie akti nav atcelti, anulēti vai grozīti, piemērojot Līgumus. Kā savu secinājumu 67. punktā norādījis ģenerāladvokāts – Pamatlēmums 2002/584 pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā nav atcelts, anulēts vai grozīts.
- 28 Lai arī Pamatlēmuma 2002/584 noteikumiem tādējādi nevar būt tiešas iedarbības, tas tomēr nemaina to, ka saskaņā ar LES 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu tas ir saistošs dalībvalstīm attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet tajā valstu iestādēm ir ļauts izvēlēties to īstenošanas formu un metodes (skat. pēc analogijas spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 56. punkts).
- 29 Šajā gadījumā – kā tas izriet no šī sprieduma 19.–24. punkta, lai gan Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā paredzētie nosacījumi nav izpildīti, ar šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktu dalībvalstīm ir uzlikts pienākums, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu, izpildīt visus EAO.
- 30 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar labi iedibināto Tiesas judikatūru dalībvalstīm ir jāveic visi vispārīgie un īpašie pasākumi savu pienākumu atbilstoši pamatlēmumam izpildei (skat. pēc analogijas spriedumu, 2005. gada 16. jūnijs, *Pupino*, C-105/03, EU:C:2005:386, 42. punkts).
- 31 It īpaši no Tiesas pastāvīgas judikatūras izriet, ka pamatlēmuma saistošais raksturs nozīmē, ka valsts iestādēm, ieskaitot valsts tiesas, ir pienākums veikt interpretāciju atbilstīgi valsts tiesībām. Piemērojot valsts tiesības, valsts tiesai, kam tās ir jāinterpretē, tādējādi ir pienākums veikt šo interpretāciju, cik vien iespējams, ņemot vērā pamatlēmuma tekstu un mērķi, lai sasniegtu pamatlēmumā paredzēto rezultātu. Šis pienākums atbilstīgi interpretēt valsts tiesības atbilst LESD sistēmai, jo tas ļauj valsts tiesām, īstenojot savu kompetenci, nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, iztiesājot tajās iesniegtās lietas (spriedums, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 58. un 59. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 32 Protams, šim principam, ka valsts tiesības ir jāinterpretē atbilstīgi, ir zināmas robežas. Tādējādi valsts tiesas pienākumu – interpretējot un piemērojot attiecīgās valsts tiesību normas, ņemt vērā pamatlēmuma saturu – ierobežo vispārējie tiesību principi, īpaši tiesiskās drošības princips un atpakaļejoša spēka nepieļaujamības princips. Šie principi it īpaši nepieļauj, ka minētais pienākums, pamatojoties uz pamatlēmumu un neatkarīgi no likuma, kas pieņemts tā īstenošanai, varētu likt noteikt vai pastiprināt to personu kriminālatbildību, kas savā darbībā pārkāpj šīs tiesību normas (spriedums, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 62.–64. punkts un tajos minētā judikatūra).

- 33 Turklāt atbilstīgas interpretācijas princips nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* interpretācijai (skat. spriedumu, 2016. gada 28. jūlijs, *JZ*, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Tomēr ir skaidrs, ka princips, ka [valsts tiesības] ir jāinterpretē atbilstoši [Savienības tiesībām], prasa, lai valsts tiesas, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, veiktu visas to kompetencē ietilpstošās darbības, lai nodrošinātu attiecīgā pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilst tā mērķim (skat. spriedumu, 2012. gada 5. septembris, *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Šajā kontekstā Tiesa jau ir nospriedusi, ka prasība pēc saskaņīgas interpretācijas ietver valsts tiesu pienākumu vajadzības gadījumā mainīt iedibināto judikatūru, ja tā ir balstīta uz valsts tiesību interpretāciju, kas nav saderīga ar pamatlēmuma mērķiem (skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Tiesa ir arī pamatoti nospriedusi, ka gadījumos, kad valsts tiesa uzskata, ka tai nav iespējams iekšējo valsts tiesību normu interpretēt atbilstīgi Pamatlēmumam, jo tai ir saistoša valsts augstākās instances tiesas sniegta šīs valsts tiesību normas interpretācija interpretācijas spriedumā, tai ir jānodrošina pilnīga Pamatlēmuma spēkā esamība, vajadzības gadījumā pēc savas iniciatīvas nepiemērojot valsts augstākās instances tiesas sniegto interpretāciju, ja šāda interpretācija nav atbilstīga Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 69. un 70. punkts).
- 37 Izklāstot šos precizējumus, šajā gadījumā ir jāuzsver, ka, ja valsts tiesas pienākums nodrošināt Pamatlēmuma 2002/584 pilnīgu iedarbību Nīderlandes valstij nozīmē pienākumu izpildīt aplūkoto EAO vai – atteikuma gadījumā – nodrošināt Polijā piespriestā soda faktisku izpildi, tam nav nekādas nozīmes attiecībā uz *D. A. Popławski* kriminālatbildības noteikšanu, kura izriet no 2007. gada 5. februārī *Sąd Rejonowy w Poznaniu* (Poznaņas rajona tiesa) pasludinātā sprieduma, un tas *a fortiori* nevar tikt uzskatīts par tādu, ar kuru šāda atbildība tiek pastiprināta.
- 38 Vēl ir jānorāda, ka – atšķirībā no tā, ko tiesas sēdē piedāvāja *Openbaar Ministerie* (Prokuratūra, Nīderlande), – iesniedzējtiesa uzskata, ka deklarācija, ar kuru šī pēdējā minētā tiesu iestāde dara zināmu tiesu iestādei, kas taisījusi spriedumu, ka tā atbilstoši *OLW* 6. panta 3. punktam ir gatava uzņemties izpildīt aplūkotā EAO pamatā esošo sodu, nevar tikt interpretēta kā Nīderlandes valsts faktiskā apņemšanās izpildīt šo sodu, ja vien Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts nav konvencijas juridiskais pamats *OLW* 6. panta 3. punkta izpratnē, lai faktiski šādu sodu izpildītu Nīderlandē.
- 39 Šai sakarā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tās kompetencē nav interpretēt dalībvalsts iekšējās tiesības (spriedums, 2017. gada 16. februāris, *Agro Foreign Trade & Agency*, C-507/15, EU:C:2017:129, 23. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tātad tikai iesniedzējtiesas ziņā ir izvērtēt, vai Nīderlandes tiesības var tikt interpretētas tādējādi, ka saskaņā ar tām Pamatlēmums 2002/584 ir pielīdzināms šādam konvencijas juridiskajam pamatam *OLW* 6. panta 3. punkta izpratnē.
- 40 Tomēr Tiesas, kas ir aicināta sniegt valsts tiesai noderīgas atbildes prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā, kompetencē ir tai sniegt norādes, kuras izriet no pamatlīetas materiāliem, kā arī no tai iesniegtajiem rakstveida un mutvārdu apsvērumiem un kuras ļautu šai tiesai pieņemt nolēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 17. jūlijs, *Leone*, C-173/13, EU:C:2014:2090, 56. punkts).
- 41 Šai sakarā, pirmkārt, ir jānorāda, ka saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 11. apsvērumu attiecībās starp dalībvalstīm EAO ir jāaizstāj visi iepriekšējie dokumenti, kas attiecās uz izdošanu, tai skaitā noteikumi par šo jomu, kas iekļauti Šengenas līguma izpildes konvencijas III sadaļā un kas minēti šī sprieduma 3. punktā. Ciktāl ar minēto pamatlēmumu tātad ir aizstātas visas konvencijas, kas

šai sakarā bija spēkā starp dažādām dalībvalstīm, un ciktāl tas, veidodams savu Eiropas Savienības tiesībās definētu tiesisko regulējumu, pastāv līdzās nolīgumiem par izdošanu, kas dažādām dalībvalstīm ir saistoši attiecībā pret trešām valstīm, šāda minētā pamatlēmuma pielīdzināšana šādam nolīgumam nav izslēgta.

- 42 Otrkārt, Pamatlēmumā 2002/584 nav ietverts neviens noteikums, kas ļautu secināt, ka ar tiem netiek pieļauts, ka *OLW* 6. panta 3. punktā atrodamā frāze “citā piemērojamā nolīgumā” būtu jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas arī uz šī pamatlēmuma 4. panta 6. punktu, jo šāda interpretācija ļautu nodrošināt, ka izpildes tiesu iestādes iespēja atteikties izpildīt EAO tiek izmantota tikai ar nosacījumu, lai Nīderlandē faktiski tiktu izpildīts attiecībā uz *D. A. Popławski* pasludinātais spriedums un lai šādi nonāktu pie rezultāta, kas atbilst mērķim, kam minētais pamatlēmums ir paredzēts.
- 43 Šajos apstākļos uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 noteikumiem nav tiešas iedarbības. Tomēr kompetentajai valsts tiesai, ņemot vērā visu iekšējo tiesību kopumu un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, pamatlietā aplūkotās tiesību normas ir jāinterpretē, cik iespējams, šī pamatlēmuma formulējuma un mērķa gaismā, kas šajā gadījumā nozīmē to, ka, atsakoties izpildīt EAO, kas ticis izdots, lai nodotu personu, kurai sprieduma dalībvalstī ar galīgu spriedumu ir piespriests brīvības atņemšanas sods, izpildes dalībvalsts tiesu iestādēm ir pienākums pašām nodrošināt efektīvu attiecībā uz šo personu pasludinātā soda izpildi.

Par ceturto jautājumu

- 44 Uzdodama ceturto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts, ka dalībvalsts atsakās izpildīt EAO, kas ticis izdots, lai nodotu personu, otras dalībvalsts pilsoni, kurai ar galīgu spriedumu ir piespriests brīvības atņemšanas sods, tikai tādēļ, ka pirmā minētā dalībvalsts plāno pret šo personu uzsākt kriminālvajāšanu par to pašu noziedzīgo nodarījumu, par kuru šis spriedums jau ir pasludināts, lai gan šī dalībvalsts sistemātiski atsakās nodot savus pilsoņus spriedumu, kuros tiem piespriests brīvības atņemšanas sods, izpildes nolūkos.
- 45 Šai sakarā ir jākonstatē, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā nav neviena elementa, kas ļautu šo tiesību normu interpretēt tādējādi, ka ar to dalībvalsts tiesu iestādei tiek atļauts atteikties izpildīt EAO gadījumā, ja šīs pašas valsts teritorijā attiecībā uz pieprasīto personu var tikt aizsākta jauna kriminālvajāšana par to pašu noziedzīgo nodarījumu, par kuru attiecībā uz šo personu galīgais spriedums jau ir pasludināts.
- 46 Faktiski papildus tam, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā nav nekas minēts par šādu iespēju, ir jāsecina, ka šāda interpretācija nonāktu konfliktā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantu, kurā it īpaši ir paredzēts, ka neviens nedrīkst tikt atkārtoti tiesāts vai sodīts krimināllietā par nodarījumu, par kuru viņš saskaņā ar tiesību aktiem Savienībā jau ticis attaisnots vai notiesāts ar galīgu spriedumu.
- 47 Šajos apstākļos, tā kā šī interpretācija katrā ziņā nebūtu atbilstīga Savienības tiesībām, nav vajadzības paust viedokli par jautājumu par to, vai tā novestu pie iespējamās diskriminācijas starp Nīderlandes un citu dalībvalstu pilsoņiem, kas arī nebūtu atbilstīga Savienības tiesībām.
- 48 Ņemot vērā iepriekšminēto, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts, ka dalībvalsts atsakās izpildīt EAO, kas ticis izdots, lai nodotu personu, kurai ar galīgu spriedumu ir piespriests brīvības atņemšanas sods, tikai tādēļ, ka šī dalībvalsts plāno pret šo personu uzsākt kriminālvajāšanu par to pašu noziedzīgo nodarījumu, par kuru šis spriedums jau ir pasludināts.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 49 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm 4. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar ko tiek ieviesta šī tiesību norma, ar kuru gadījumā, kad ārvalsts pilsoni, kuram šis dalībvalsts teritorijā ir beztermiņa uzturēšanas atļauja, prasa nodot cita dalībvalsts brīvības atņemšanas soda izpildei, kas šim pilsonim ir piespriests ar galīgi spēkā stājušos spriedumu, pirmkārt, šāda nodošana netiek pieļauta un, otrkārt, kurā pirmās minētās dalībvalsts tiesu iestādēm ir tikai paredzēts pienākums darīt zināmu otrās minētās dalībvalsts tiesu iestādēm, ka tās uzņemas izpildīt šo spriedumu, nodošanas atteikuma brīdī nenodrošinot faktisku izpildi, un ka turklāt, ja šāda uzņemšanās izrādītos neiespējama, šis atteikums nevar tikt apstrīdēts;
- 2) Pamatlēmuma 2002/584 noteikumiem nav tiesas iedarbības. Tomēr kompetentajai valsts tiesai, ņemot vērā visu iekšējo tiesību kopumu un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, pamatlietā aplūkotās tiesību normas ir jāinterpretē, cik iespējams, šī pamatlēmuma formulējuma un mērķa gaismā, kas šajā gadījumā nozīmē to, ka, atsakoties izpildīt EAO, kas ticis izdots, lai nodotu personu, kurai sprieduma dalībvalstī ar galīgu spriedumu ir piespriests brīvības atņemšanas sods, izpildes dalībvalsts tiesu iestādēm ir pienākums pašām nodrošināt efektīvu attiecībā uz šo personu pasludinātā soda izpildi;
- 3) Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts, ka dalībvalsts atsakās izpildīt EAO, kas ticis izdots, lai nodotu personu, kurai ar galīgu spriedumu ir piespriests brīvības atņemšanas sods, tikai tādēļ, ka šī dalībvalsts plāno pret šo personu uzsākt kriminālvajāšanu par to pašu noziedzīgo nodarījumu, par kuru šis spriedums jau ir pasludināts.

[Paraksti]